

SAAHÄ 28.10.2021

Uáiviminister Sanna Marin

Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio asâtem 28.10.2021

Pyereh kuldâleijeh já tiedettemniävui ovdâsteijeh,

Must lii ilo muštâliđ, ete Staatârääđi lii onne asâttâm Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio. Äšši lii valmâštállum neelji ive ääigi čovgâdâvt oovtâstpargoost Sämitiggijn já Nuorttâlij sijdâčuákkimáin.

Komissio asâtem lii ohtâ tehálâš uási olmoošvuogâdvuotâpargoost, maid haldâttâs parga päikkienâmist. Komissio pargoost šadda maangânáál áinoošlajâsâš já historjálâš proosees Suomâst.

Mij pyehtip vissásávt leđe siämmáá uáivilist tast, ete Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio paargon lii tuodâlâš tárbu. Algâaalmugeh láá feerim já feerejeh raasism já olgoštem maangâin enâmijn – meid staatâi já virgeomâhái peeleeest. Algâaalmugij sajattâh lii äigikyevdilis fáddá mist já pirrá maailm.

Komissio pargo ulmen lii tubdâđ já árvuštállâđ sämmilij feerim historjâlii já tááláá olgoštem já oppâđ tast. Taas kuleh ovdâmerkkân staatâ suddâluttempolitiik sehe vuogâdvuodâi luávkkimeh. Komissio pargo ulmen lii selvâttiđ, ete maht taah vaigutteh sämmiláid já sii siärvádâhân tááláá tiileest. Västideijeh proseseh láá joođoost meid Taažâst já Ruotâst.

Komissio pargo vievâst halijdep ovdediđ sämmilij pyerebijd máhđulâšvuodâid paijeentoolldâđ já ovdediđ jieijâs kielâ já kulttuur. Proosees ääigi viggâp meid nanodiđ sämmilâšvuodâ já sâmikulttuur tubdâm válduaalmug juávhust.

Komissiost láá vittâ komissaar, main kyehti lává väljejum staatârääđi iävtuttâs mielđ, kyehti Sämitige iävtuttâs mielđ já ohtâ Nuorttâlij sijdâčuákkim iävtuttâs mielđ. Komissio lii pargostis jiečânâs já sorjomettum.

Valmâštállâm algâttui Sämitige alguu vuáđuld roovvâdmáánust 2017. Staatârääđi kanslia lii valmâštállâm oovtâstpargoost Sämitiggijn já Nuorttâlij sijdâčuákkimáin komissio vuáđudem. Staatâ uásild mielđi valmâštâlmijn lii lamaš meid riehtiministeriö já sosiaal- já tiervâsvuodâministeriö.

Staatârääđi kanslia aasât čuávumjuávhu tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio toorjân. Čuávumjuávkun puávdejuvvoje ovdâsteijeh eereeb iärrâs ovdâskoddeest orroo piäláduvâin sehe Sämitiggeest. Čuávumjuávkku parga tassaaš ko tuotâvuotâ- já sovâdâttâmkomissio pargo nohá.

Komissio pargo vissásávt paajeed oovdân rašes muštoid ovtâskâs ulmuid já meid kollektiivlâvt. Tondiet psykososiaallâš toorjâ lii tehálâš uási Sämmilij tuotâvuotâ- já sovâdâttâmproosees. Sämmilij psykososiaallâš toorjâ lii valmâštállum huolâlavt ovdil komissio asâtem, vâi fâlusist lii tuárvi toorjâ sâmikielân já kulttuur vaattâm vuovvijn. Tađe ovdil tágáreh palvâlusah iä lah lamaš finnimnáál sâmikielân.

Mun tuáivum miánástus komission ton tehálii pargoost. Mii ohtsâš ulmen lii, ete komissio pargo puáđusin savâstállâm já luáttámuš sámmilij já staatâ kooskâst lassaan.

Tuše tienuuvt, ete mij iberdep maid sámmiliih láá feerim, mij pyehtip tuođálávt kavnáđ čuávdušijd puátteevuotân